

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 736/2014-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresnej prokuratúry Piešťany č. k. 2 Pv 536/092204-156 zo 4. apríla 2014 a č. k. 2 Pv 536/092204-157 taktiež zo 4. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práv zaručených čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), uzneseniami Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 2 Pv 536/09/2204-156 zo 4. apríla 2014 a č. k. 2 Pv 536/09/2204-157 taktiež zo 4. apríla 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP 398/OVK-TT-2010 bolo vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície Trnava (ďalej len „vyšetrovateľ“) vedené trestné stíhanie vo veci spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona pre skutok, ku ktorému malo dôjsť pri dopravnej nehode 17. júna 2009, ktorej účastníčkou bola ako vodička skútra dcéra sťažovateľa, ktorá aj so spolujazdcom po kolízii s autobusom utrpeli zranenia nezlučiteľné so životom.

Uznesením ČVS: ORP-398/1-OVK-TT-2010 z 2. októbra 2013 vyšetrovateľ predmetné trestné stíhanie zastavil s odvolaním sa na § 215 ods. 1 písm. d) a ods. 4 Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku kvôli neprípustnosti trestného stíhania, pretože trestné stíhanie nie je možné začať proti tomu kto zomrel. Napádaným uznesením okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-156 zo 4. apríla 2014 bola ako nedôvodná zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti označenému zastavujúcemu uzneseniu vyšetrovateľa a uznesením okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-157 zo 4. apríla 2014 bola ako nedôvodná zamietnutá aj sťažnosť manželky sťažovateľa proti označenému zastavujúcemu uzneseniu vyšetrovateľa.

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta nesprávnosť postupu vyšetrovateľa, ako aj nesprávnosť jeho záverov, na základe ktorých vyšetrovateľ dospel k presvedčeniu, že vinnou zo spôsobenia dopravnej nehody bola dcéra sťažovateľa, pričom v tomto smere sťažovateľ podrobuje dokazovaním získané východiská vyšetrovateľa detailnej konfrontácii so závermi znaleckého dokazovania. Sťažovateľ poukázal na to, že vyšetrovateľ začal vo veci konať až na dôraznú interpeláciu jeho a jeho manželky, ktorí majú v tomto trestnom stíhaní ako rodičia pri dopravnej nehode zomrelej dcéry postavenie

poškodených. Sťažovateľ napríklad poukázal na to, že vyšetrovateľ aj napriek jeho dopytom neodobral z miesta dopravnej nehody kamerový záznam, ako aj na to, že znalec pribratý vyšetrovateľom vykonávajúci vo veci prvé znalecké dokazovanie nedoložil do posudku „*tachografický záznam*“, a ten doplnil až po upozornení vyšetrovateľa sťažovateľom, avšak napokon išlo o záznam nie z dňa nehody, ale z dňa pred nehodou, v súvislosti s čím sťažovateľ uviedol, že „... 3 roky po nehode nikoho nezaujímalo, že *tachografický záznam je zo dňa pred nehodou*...“. Okrem toho sťažovateľ upozornil, že vyšetrovateľ nevypočul včas očitého svedka nehody, ktorý mal uviesť, že autobus, ktorý sa zrazil s v protismere jazdiacim skútrom dcéry sťažovateľa, tesne pred zrážkou obiehal vo svojom smere cyklistu, v dôsledku čoho mal zasahovať do protijazdného pruhu, o čom mal svedčať aj dôkaz, a to vytečený olej z autobusu nachádzajúci sa v jemu protijazdnom pruhu, pričom túto verziu vyšetrovateľ nijak neoveril a ani ju nepodrobil znaleckému dokazovaniu. Sťažovateľ poukazuje aj na také pochybenia vyšetrovateľa, ako je vypočutie očitých svedkov nehody až 3 mesiace po nehode, ako aj vypočutie údajného svedka nehody až po dvoch rokoch od nehody, ktorý mal byť však videný, že v čase nehody sa zdržiava na inom mieste; ako aj neoverenie si zmeny výpovede cestujúceho autobusu, ktorý mal byť očitým svedkom nehody a ktorý svoju výpoveď pod vplyvom sťažovateľom a jeho manželkou predložených dôkazov účelovo zmenil. Predmetom námietok sťažovateľa bol aj postup vyšetrovateľa, ktorý pribral na znalecké dokazovanie iného znalca, než akého mu uložil ustanoviť vec dozorujúci prokurátor. Okrem toho sa podľa sťažovateľa vyšetrovateľ nevysporiadal ani s podstatnými rozpormi medzi viacerými znaleckými posudkami z hľadiska nimi popisovaného procesu spôsobu vzniku príčin a priebehu dopravnej nehody, a napokon sťažovateľ vykonal detailný rozbor záverov znaleckého dokazovania a jeho porovnania so závermi vyšetrovateľa, pričom poukazuje na viaceré nezrovnalosti (napr. vykonanie znaleckého dokazovania použitím iného typu motorky, než aká bola pri dopravnej nehode, čo mohlo mať podľa sťažovateľa z hľadiska jej inej hmotnosti a technického vybavenia vplyv na rôzne výsledky, napr. o brzdnej dráhe a pod., alebo námietka o vykonaní znaleckého dokazovania na mieste nehody v zimnom období, keď cestu lemujúca zeleň nie je olistená, čo má vplyv na dohľadnosť, pričom dopravná nehoda sa odohrala na jar, keď bola situácia v tomto smere podstatne odlišná, o čom majú svedčať fotografické snímky

z miesta nehody v čase jej vzniku, alebo nezohľadnenie miesta vzniku nehody, ktorým bol most ponad rieku, kde mali vodiči obmedzený priestor manipulácie, resp. ovplyvnenia dráhy svojho pohybu s cieľom nehode sa vyhnúť a pod., pozn.).

Vzhľadom na všetky príkladmo uvedené dôvody námietok sťažovateľa, ako aj na ďalšie dôvody vyplývajúce zo sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Ústavné právo sťažovateľa podľa článku 46 a 48 Ústavy SR ako aj článku 6 a 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

Zrušuje sa rozhodnutie okresného prokurátora v Piešťanoch č. 156 2Pv536/092204-156 zo dňa 4. apríla 2014 a Uznesenie prokurátora č. 157 2Pv536/092204-157 zo dňa 4. apríla 2014 a prikazuje sa mu vo veci konať nestranne a nezaujato.

Priznáva sa finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- eur plus náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľom namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 a čl. 48 ústavy a práv zaručených v čl. 6 a čl. 13 dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s uzneseniami okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-156 a č. k. 2 Pv 536/09/2204-157 zo 4. apríla 2014, ktorými mal byť podľa sťažovateľa verifikovaný nezákonný postup vyšetrovateľa v dotknutom trestnom konaní.

1. K napádanému uzneseniu okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-156

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí, prokurátorov, vyšetrovateľov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa prvej vety § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 54 ods. 2 písm. c) zákona o prokuratúre na účely konania podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a na vybavenie podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie príslušný krajský prokurátor, ak ide o okresného prokurátora alebo prokurátora okresnej prokuratúry.

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinné prostriedky nápravy, vyčerpaním ktorých pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, III. ÚS 24/2012).

Ústavný súd už aj v iných konaniach (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie týchto prostriedkov nápravy v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv (m. m. napr. I. ÚS 186/05), ku ktorému malo v danom prípade podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť v súvislosti s uznesením okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-156 zo 4. apríla 2014.

V okolnostiach prípadu možno podľa názoru ústavného súdu totiž podnet a prípadne aj opakovaný podnet považovať za iný právny prostriedok ochrany podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý zákon o prokuratúre sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje a na ktorého použitie je podľa uvedeného predpisu oprávnený. Preskúmaním podnetu, resp. aj opakovaného podnetu sa totižto príslušné orgány prokuratúry budú musieť vysporiadať s identickými námietkami, aké sťažovateľ uvádza aj v konaní pred ústavným súdom.

Keďže sťažovateľ nevyužil účinné prostriedky nápravy podľa zákona o prokuratúre, ústavný súd jeho sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-156 zo 4. apríla 2014 už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), a to v obdobných intenciách, ako bolo ústavným súdom konštatované aj vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 6630/2014 (identická sťažnosť manželky sťažovateľa, pozn.).

2. K napádanému uzneseniu okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-157

Zo sťažovateľom napádaného uznesenia okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 536/09/2204-157 zo 4. apríla 2014 vyplýva, že toto sa netýkalo sťažovateľa, pretože týmto uznesením rozhodovala okresná prokuratúra o sťažnosti poškodenej [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu vyšetrovateľa ČVS: ORP-398/1-OVK-TT-2010 z 2. októbra 2013.

Ústavný súd podotýka, že podľa § 49 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať len fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva alebo slobody, v nadväznosti na čl. 127 ústavy.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv v príčinnej súvislosti s rozhodnutím, ktoré sa ho netýkalo, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní aj v tejto časti odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí okresnej prokuratúry, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo

slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto nárokoch už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2014